

Dans vluchtig als breekbaar glas

Ze moesten hem een aantal weken missen. Maar daags na de zenuwslopende finale van 'The Ultimate Dance Battle' stond choreograaf Thom Stuart al weer in de dansstudio's van het Koninklijk Conservatorium om met 57 jonge balletleerlingen en twee oudere dansers te werken aan een grootschalige choreografie voor het Haagse Festival Classique. Morgenavond beleeft 'The Planets' op de Hofvijver zijn eerste én enige voorstelling. "De locatie is puur magie".

'The Planets' (1914-1916), het bekendste werk van de Engelse componist Gustav Holst, staat al jaren op het verlanglijstje van Thom Stuart. "Ik vond de muziek altijd al spannend, maar toen ik de bewerking voor twee piano's hoorde, wist ik: hier wil ik ooit iets mee. De versie voor twee piano's is minder pompeus dan de orkestversie. En het mooie van de twee piano's – ten opzichte van de versie voor één piano, die ook bestaat – is dat ze echt een dialoog aangaan, je hoort ze 'praten' met elkaar".

Wat Stuart boeit is dat de zeven delen van Holsts compositie – elk geïnspireerd door een andere planeet – ieder een heel eigen sfeer hebben, terwijl ze tegelijkertijd een hechte cyclus vormen. "Na alle heftigheid van 'Mars', het eerste deel, hoor je bijvoorbeeld duidelijk dat 'Venus' daar een reactie op is". Maar anders dan Holst heeft Stuart niet de pretentie om met zijn ballet een verhandeling over astrologie te geven of diep in te gaan op de invloed die de planeten op de menselijke geest hebben. "Ik heb mij vooral laten leiden door de subtittels die Holst aan de zeven delen gaf".

Niagara

"'Mars, The Bringer of War' is natuurlijk een mannendans geworden, waarbij ik de jonge dansers heb laten denken aan oorlogsfilms als 'Troy' en 'Alexander'. Sommige jongens zijn pas 16, en dus waren hun bewegingen nog te licht, te hupserig. Ze moeten in deze dans echt 'de vloer in', hun spierballen laten zien". De mannen laten één slachtoffer achter, een vrouw, die vervolgens deel twee inleidt, 'Venus, The Bringer of Peace'. "Een deel waarin de rust terugkeert en waarin zes gratiën vrouwelijke energie en schoonheid tonen, zonder een spoor van agressie".

Daarna komt 'Mercury, The Winged Messenger' ons, in de interpretatie van Stuart, een verhaal vertellen, ons als aartsengel iets duidelijk maken. "Ik dacht bij dit deel meteen aan een solo voor de Portugese danser Ricardo Macedo. Hij is net 17, maar heeft nu al een heel bijzondere kwaliteit". Voor

'Jupiter, The Bringer of Jolity' koos Stuart jongere dansleerlingen. "Het is een lang muziekstuk, waarin ik niet alleen veel vrolijkheid maar ook jeugdigheid hoor. Voor de kinderen is dat best moeilijk: vreugde uitstralen terwijl ze al die tijd zo staan te zwoegen".

Na de jeugd volgt de ouderdom: voor 'Saturn, The Bringer of Old Age' koos Stuart zijn partner Rinus Sprong (52) en de 64-jarige danseres Louise Frank. "Deze choreografie, waarin ook veel van hen beiden zit, gaat over kwetsbaarheid. Over hoe mooi het is wanneer – zoals ik onlangs nog in een supermarkt zag – oudere mensen of mensen met een beperking elkaar, ook in de moeilijkste omstandigheden, steunen en omarmen".

Vervolgens wordt het toneel ingenomen door 'Uranus, The Magician'. "Het zou voor de hand liggen daarvoor een man te nemen, maar dat doe ik dus juist niet. De 18-jarige Floor Eimers, die vanaf augustus een contract bij Het Nationale Ballet heeft, heeft in dit deel de touwtjes in handen. Ze is lang, gracieus, prachtig. 'She puts her magic on', verleidt mannen om ze daarna af te danken. Ze neemt daarmee als het ware revanche voor de vrouw die door de 'Mars'-mannen achtergelaten is".

Stuarts choreografie eindigt met 'Neptune, The Mystic', waarin de jongste leerlingen van de dansvakopleiding, van 10 tot 12 jaar, als een 'kabelende rivier' het toneel opkomen, om daarna 'samen te stromen' met alle dansers. "Ik wil dat dit slotdeel iets oneindigs heeft, zoals de Niagara Falls, waarbij ik ook altijd denk: wanneer zet iemand dit 'attractiepark' ooit uit. Holst wilde die oneindigheid ook suggereren, de pianisten mochten de laatste noten van hem herhalen zo vaak als ze wilden".

De oplettende lezer mist bij dit alles waarschijnlijk Pluto, maar die planeet was op het moment dat Holst zijn compositie schreef nog niet ontdekt.

Zwanen

Voor Stuart is het werken aan een avondvullende productie – na alle korte 'choreo's' in The Ultimate Dance Battle – wel weer even wennen. "Je moet goed nadenken hoe je de spanning vasthoudt, zelfs het kortste deel van Holsts compositie is stukken langer dan de één minuut veertig waarin je bij TUBD alles moest zeggen. Maar dat heeft natuurlijk ook zijn voordelen: je kunt een sfeer langzaam opbouwen en je hoeft niet bang te zijn om choreografische stiltes te laten vallen".

Hij is enorm blij met de medewerking van het Koninklijk Conservatorium. "Met mijn ad-hoc gezelschap de Dutch Don't Dance Division had ik een grootschalige productie als 'The Planets' nooit kunnen realiseren". Minstens even verguld is hij met het feit dat Holsts compositie live wordt uitgevoerd door Lestari Scholtes en Gwylim Janssens. "Wereldwijd zijn zij een van de meest belovende pianoduo's van dit moment".

En wat de locatie van de Hofvijver betreft kan Stuart zijn geluk al helemaal niet op. "Dat is echt puur magie. Ik heb in voorgaande jaren twee keer eerder op dezelfde locatie kortere bijdragen aan Festival Classique geleverd en beide behoren, juist vanwege die plek, tot de hoogtepunten van mijn carrière. Elke uitvoering is anders: als het regent is het heel dramatisch, als je de zon ziet ondergaan is het prachtig, zwanen zwemmen voorbij, het uitzicht op het parlement imponeert. Daarbij: 'The Planets' hoort, gezien het thema, thuis op een buitenlocatie. Tijdens de voorstelling wordt het donkerder en als dan ook nog de maan en sterren tevoorschijn komen, is het sprookjesachtig, 'the planets under the stars'".

Dat zijn choreografie slechts één uitvoering krijgt, vindt Stuart enerzijds 'doodzonde', maar anderzijds ook uniek. "Dans is een vluchtig medium. Twaalfhonderd toeschouwers beleven met elkaar dit avontuur, daarna is het weg. Het is net als met kwetsbaar glas: het mooie daarvan is juist dat het kan breken".